Riigikontrolli arvamus Riigikogu Kantselei 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

KONTROLLIARUANNE

Nr 2-5/03/85
30.07.2003

Riigikontrolli arvamus Riigikogu Kantselei 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

Tallinn
2003

Sisukord

SISSEJUHATUS 3

1. ARVAMUSE ANDMISE LÄHTEKOHAD 4

2. ARVAMUS RIIGIKOGU KANTSELEI 2002. AASTA RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE JA RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANDE KOHTA 5

RIIGIKOGU KANTSELEI VASTUS 7

Sissejuhatus

Riigikontroll auditeeris 17.04–23.05.2003 oma tööplaani alusel Riigikogu Kantselei 31.12.2002 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet ja riigieelarve täitmise aruannet.

Raamatupidamise aastaaruande koostamise kohustus tuleneb raamatupidamise seadusest ning rahandusministri 05.12.2002. a määrusest nr 143 "2002. a majandusaasta aruande koostamine, esitamine ja kinnitamine". Riigieelarve täitmise kohta aru andmine on sätestatud 09.06.1999 vastu võetud riigieelarve seaduse § 46 lõikes 1.

Auditit juhtis auditijuht Tõnis Saar, töörühmas osalesid audiitorid Anneli Viirmann ja Raul Mark.

1. Arvamuse andmise lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse järgi kohustus anda hinnang Vabariigi Valitsuse riigieelarve täitmise aruande kohta.[1] Selle kohustuse täitmiseks auditeerib Riigikontroll asutusi ja isikuid vastavalt Riigikontrolli seadusele.[2]

1.2. Auditi eesmärk ja ulatus

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduses loetletud ülesanded[3], on käesoleva auditi eesmärgiks avaldada arvamust Riigikogu Kantselei 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ning riigieelarve täitmise aruande kohta, tuginedes järgmistele põhikriteeriumidele:

- kas majandustehingud on kajastatud sisuliselt ja aritmeetiliselt õigesti;
- kas varad on tegelikult asutuse omad ja võlad asutuse kohustused;
- kas varad ja kohustused eksisteerivad tegelikult;
- kas varad ja kohustused on nõuetekohaselt hinnatud;
- kas tulud ja kulud on kajastatud tekkepõhiselt, õiges perioodis ja täies mahus;
- kas tulud on kogutud ja kulud on tehtud kooskõlas Riigikogu tahtega;
- kas asutuse raamatupidamise korraldus vastab raamatupidamise seaduse ja rahandusministri määrustega kehtestatud nõuetele ning heale raamatupidamistavale ulatuses, mis kehtib Eesti Vabariigi avaliku sektori asutustele.

1.3. Vastavus standarditele

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI[4] auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes ja eelarve täitmise aruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Arvame, et meie audit annab piisava aluse avaldamaks arvamust asutuse raamatupidamise aastaaruande ja eelarve täitmise aruande kohta.

1.4. Vastutus aruannete õigsuse ja nende aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest

Aruannete koostamise ning neis sisalduva info õigsuse eest vastutab Riigikogu Kantselei direktor Heiki Sibul. Riigikogu Kantselei raamatupidamise aastaaruande õigsust on oma allkirjaga kinnitanud direktor Heiki Sibul ja pearaamatupidaja Aili Soomuste.

---

[1] Riigieelarve seadus § 47 lg 2
[2] Riigikontrolli seadus § 7
[3] Riigikontrolli seadus § 6 lg 2
[4] INTOSAI – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all.

2. Arvamus Riigikogu Kantselei 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta

2.1. Märkused

2.1.1. Riigikogu Kantselei ei ole põhivarana kajastanud lossihoovi kivisillutise paigaldust summas 977 653 krooni. Riigikontrolli hinnangul ei ole tegu mitte jooksva remonttöö, vaid püsiva rajatisega, mistõttu tuleks see bilansis kajastada põhivarana.

2.1.2. Riigikantselei on Riigikogu kantseleile lepingu alusel andnud tasuta kasutada 10 ametiautot. Kõik autodega seotud kulud (kütus, kindlustus, kasutusrendi maksed jm) kaetakse Riigikantselei eelarvest. 2002. aastal tehti neid kulusid ligikaudu 1,7 mln krooni. Kuna tegu on olemuselt Riigikogu Kantselei kuludega, tuleks need ette näha Riigikogu Kantselei eelarves. Praegu ei näita eelarve täitmise ja raamatupidamise aruanne kõiki Riigikogu Kantselei kulusid.

2.2. Riigikontrolli arvamus

- **Arvestades auditi ulatust ja välja arvatud punktis 2.1.1 kirjeldatud asjaolu mõju, on Riigikogu Kantselei 2002. aasta raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab seisuga 31.12.2002 Riigikogu Kantselei 2002. aasta tulemiks 6 363 332 ja bilansimahuks 43 308 336 krooni, koostatud olulises osas kooskõlas rahandusministri 05.12.2002. a määrusega nr 143 "2002. a majandusaasta aruande koostamine, esitamine ja kinnitamine".**

- **Arvestades auditi ulatust ja välja arvatud punktis 2.1.2 kirjeldatud asjaolu mõju, on riigieelarve täitmise aruanne, mis näitab Riigikogu Kantselei 2002. aasta kassakuludeks 164 314 014 krooni, olulises osas kooskõlas riigieelarve seaduse ja 2002. aasta riigieelarvega.**

2.3. Muud tähelepanekud

Järgnevalt on toodud raamatupidamisarvestust ja eelarvevahendite kajastamist puudutavad tähelepanekud, mis summade ebaolulisuse tõttu aastaaruande ega eelarve täitmise aruande õigsust ei mõjuta.

2.3.1. Riigikogu Kantselei 11-st korterist 7 on oma töötajate kasutuses. Kuna korterite kasutamise eest üüri ei nõuta, jääb riigil saamata võimalik tulu. Samuti on tegu oma töötajale tehtud erisoodustusega, millelt tuleb arvestada ning tasuda tulu- ja sotsiaalmaks.[5] Erisoodustuse hinna arvestamise aluseks tuleb võtta korteri väljarentimisest saadav võimalik turuhind.

Tulumaksuseaduse järgi käsitletakse erisoodustusena igasugust kaupa, teenust, loonustasu või rahaliselt hinnatavat soodustust või kingitust, mida antakse isikule seoses töö- või teenistussuhtega.[6] Seejuures käsitletakse erisoodustusena ka asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmist, müüki või vahetust turuhinnast madalama hinnaga.[7] Sel juhul tuleb vara tasuta või soodushinnaga kasutada andmisel lähtuda "Erisoodustuse hinna määramise korrast"[8] ning erisoodustusmaksud arvestada vara rendile andmise turuhinnast või rendile andmise turuhinna ja soodushinna vahelt. Riigikogu Kantselei seda teinud ei ole.

Riigikontrolli hinnangul ei ole töötajate kasutuses olevad korterid Riigikogu Kantselei põhitegevuseks otseselt vajalikud ja tuleks seega võõrandada.

---

[5] Tulumaksuseadus § 48
[6] Tulumaksuseadus § 48 lg 4
[7] Tulumaksuseadus § 48 lg 4 p 7
[8] Rahandusministri 29.12.1999. a määrus nr 120 p 5

2.3.2. Puhkusereservi inventeerimisel ei ole lähtutud Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrusest nr 278, mille kohaselt tuleb puhkusetasude arvestamisel võtta aluseks kuue eelnenud kalendrikuu jooksul töötajale makstud töötasu. Kuna Riigikogu Kantselei on lähtunud ametipalgast, on bilansis puhkusereserv näidatud väiksemana. Riigikontrolli auditi ulatus ei võimalda anda hinnangut tekkinud vea suuruse kohta, kuid näiteks detsembris makstud aastapreemia moodustas keskmisel 85% ametipalgast.

2.3.3. Aruandes on puhkusereservi vähendatud töötajate poolt kasutatud, kuid veel välja teenimata puhkusetasude võrra summas 132 120 krooni. Riigikontrolli arvates ei ole põhjendatud anda töötajatele puhkust "ette". Samuti juhime tähelepanu, et hea raamatupidamistava kohaselt peaks bilanss kajastama vaid neid varasid ja kohustusi, mille realiseerumine on tõenäoline. Kui bilansipäevaks väljamaksmata puhkusetasud tuleb tulevikus kindlasti välja maksta, siis nõue ettemakstud puhkuse eest tõenäoliselt ei realiseeru. Riigikontroll soovitab järgmist aastaaruannet koostades kajastada ainult puhkusekohustus ning jätta kajastamata ettemakstud puhkusetasu.

2.3.4. Töö- ja puhkeaja seaduse § 14 lg 1 kohaselt on tööandja kohustatud pidama kõigi töötajate tööaja arvestust. Riigikogu Kantselei seda ei tee. Riigikontrolli hinnangul võib see jooksvas töötasu, puhkuse- ja haiguspäevade arvestuses põhjustada vigu ning tegelik tööaeg ei pruugi olla kontrollitav. Ehkki tööajatabeleid võib olla tülikas rakendada, soovitab Riigikontroll seda siiski teha.

2.3.5. Riigikogu juhatuse 15.05.2001. a otsuse nr 151 p 15 kohaselt hüvitatakse ka Riigikogu esimehe abikaasa lähetuskulud esimehega samadel tingimustel, ulatuses ja korras. Juhime tähelepanu, et Riigikogu esimehe abikaasa lähetuskulud ei ole maksustatud erisoodustusena, kuigi seda oleks tulnud teha.

2.4. Ettepanekud

Riigikontroll teeb **Riigikogu Kantselei direktorile** järgmised ettepanekud:

- Näha Riigikantseleilt tasuta kasutamiseks saadud autodega seotud kulud ette Riigikogu Kantselei eelarves.
- Kaaluda põhitegevuseks mittevajalike korterite võõrandamist.
- Arvestada tööaja ning puhkuste arvestamisel punktides 2.3.2–2.3.4 tehtud soovitustega.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

Riigikogu Kantselei vastus

RIIGIKOGU KANTSELEI

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 16.07.2003 nr 2-7.1 FA/03/1137
Meie 28. 07.2003 nr 4-3/1168-v

Riigikogu Kantselei arvamus Riigikontrolli 15.07.2003 kontrolliaruande nr 2-4/03/74 kohta

Austatud proua Karniol

Täname Riigikontrolli läbiviidud Riigikogu Kantselei 2002. aasta aruande ja riigieelarve täitmise aruande põhjaliku auditi ja meeldiva koostöö eest.

Võtsime teadmiseks kontrolliaruande eelnõus tehtud tähelepanekud ja ettepanekud ning lisame järgmised omapoolsed selgitused:

1.Lossihoovi remondi käigus vahetati välja väike osa hoovi kattest, mida Riigikogu Kantselei käsitles katte parandamisena, mitte iseseisva rajatisena. Olemasolev ja seni parandamata kiviparkett-hoovikate, mis moodustab rohkem kui 80 % hoovi pindalast, ei ole olnud kunagi arvel iseseisva varana.
Raamatupidamise seaduse täielikul kehtimahakkamisel riigieelarvelistele asutustele 2004. aastast on võimalik kõik varad uuesti hinnata, mis eeldatavasti tagab seni allahinnatud väärtusega ja ebaühtlaselt nihkunud väärtuseliste proportsioonidega vara õige ja õiglase kajastamise aruannetes.

2.Riigikogu hallatavate korterite võõrandamise ettepanek vajab meie arvates pikemat kaalumist ja analüüsi.
Avaliku teenistuse seaduse § 55 alusel on võimalik töötajale tööandja eluruumi eraldamine. Eluruumide eraldamisel on Riigikogu Kantselei lähtunud eelarve kulude kokkuhoiu põhimõttest, sest käesoleval ajal

Lossi plats 1a
15165 Tallinn
Tel 631 6331
Faks 631 6334
Elektronpost: riigikogu@riigikogu.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 28.07.03 Reg.nr 2-7.4-FA/03/1137-2

pakume me majutamist odavamalt, kui ostaksime seda teenust erasektorist. Lisaks sellele kasutab kohtuotsuse alusel meie kahte korterit 3 Riigikogu Kantseleiga mitteseotud isikut ning ühte korterit Riigikogu liige. Tulumaksuseaduse § 13 lg 3 punkti 3 alusel Riigikogu liikme majutuskulusid tulumaksuga ei maksustata ning § 48 lg 5 alusel erisoodustuste hulka ei loeta.
Koostöös Rahandusministeeriumiga püüame leida seisukohta tööandja eluruumide maksustamise ühtse aluse kohta. Tööandja eluruumidena kasutatavate korterite võõrandamine või edasine kasutamine peaks leidma ühtse lahenduse kogu riigisektoris.

3.Puhkusereservi arvestamisel ja kajastamisel arvestame tehtud ettepanekuid.

4. Riigikantseleilt tasuta kasutada saadud autode kulude osas peame läbirääkimisi Riigikantseleiga ja teiste transporditeenust osutavate firmadega ning kaalume erinevaid võimalusi optimaalseima variandi leidmiseks. Oleme valmis arvestama Teie tehtud ettepanekut tingimusel, kui see ei too riigile täiendavaid kulutusi.

5.Riigikogu esimehe abikaasa käib Riigikogu esimehega lähetustes vaid juhtudel, kui seda nõuab diplomaatiline tava. Riigikogu esimehe abikaasa lähetamisel koos esimehega oleme kasutanud analoogiat Vabariigi Presidendi abikaasa lähetamise kohta kehtivatest sätetest ja Riigikogu juhatuse 11.juuni 1998.aasta otsusest, sest mõlemal juhul on tegemist Eesti Vabariigi esindamisega ja kohustusega, mitte aga soodustuse või kingitusega. Nõustume seisukohaga, et Riigikogu esimehe abikaasa lähetuse kord tuleb õigusaktides selgelt reguleerida.

Lugupidamisega

Heiki Sibul
Direktor

Aili Soomuste 6316 525